

És most már ne kérdezzük többet magunktól: mi ment végbe Luise de La Vallière-ben? — mert itt már igaza van a jámbor kolostori legendának: Luise de La Vallière egyesült Krisztus misztériumával, a helyettesítő szenvedéssel, de nem úgy, mint eddig szokta, hogy eközben csak a saját, tudatos bűneire gondolt. Hirtelen nem érezte többé azt a rémületes iszonyodást az idegen, akaratlan, erőszakkal rákényszerített büntől, hanem mintha bensejében ezeket a szavakat hallotta volna: Ha egy lélek nem tud hinni többé az isteni könyörületességben, akkor az embernek kell átvennie az isteni könyörületesség szerepét. De ehhez készen kell lennie arra is, hogy idegen bünt hordozzon a másikkal együtt.

Es most hirtelen egészen közömbösnek tűnt Luise de La Vallière előtt, bűnös-e csakugyan egykori vetélytársnője vétkeiben, csak azt tudta: amint a megváltás mindent összekapcsoló titok, úgy a bűn is mindent összekapcsoló titok, amely végső mélyeiben, súlyos, sötét tengerárként minden határon túlrad.

— De igen, Athénais, van közösség bűnösök és igazak között, — mondta, — mert egyáltalán nincsenek igazak. Ha nekem öntudatlanul részem van az ön bűnében, akkor önnek is öntudatlanul része van az én szeretetemben, mert akkor... — akkor minden közös! Ez a szív, amelyet irigyel tőlem, az öné is, szeretete élethossziglan kísérni fogja önt. Hadd maradjunk növérek, Athénais.

A marquise ismét hosszú, sötét pillantást vetett az apácára, azután száraz szemébe könnyek szöktek, leperegtek szép, tépett arcán, mintha megkésített tavaszi eső öntözné meg a már hervadt kertet. Egyszerre hangtalanul térdre roskadt egykori vetélytársnője előtt és lassan, majdnem ünnepelesen csókot nyomott az egykor oly keserűen gyűlölt kezekre. Azután fölemelkedett, fátylát könnyektől öntözött arca elé vonta, és mélyen lehajtott fejjel, hallgatva kiment...

GYERMEKKOR

*Kisfiú voltam és egy dombtetőn,
vizmosta porhanyó, agyagkaréjban
csodálatos szerszámokat találtam,
kőbaltát, kőárdát és könyilat,
fehéret, szürkét, sárgát, feketét...*

*Kik jártak itt? Tán játszó gyermekek,
s azok csiszolták hangya-szorgalommal?
S mért hagyták itt elszórva, hanyagul
nehéz munkájuk csillogó gyümölcsét?*

*Kik jártak itt tegnap, vagy az imént?...
S egy őszöreg tudós toppant mögém:
— Ezekkel, látod öltek hajdanán,
fejcsont betört a súlyos kő alatt,
velő kiloccsant, és freccsent a vér
ahol a nyílhegy behatolt a bőrbe.
s üvöltve elrogyott egy ember, állat...*

*Hajdan... vagyis az ő gyermekkorában,
gondoltam, merthogy ősz volt, őszöreg,
s nyíl, balta ismerősen járt kezében,
maga faragta tán s csiszolta őket,
s valami véres, vad játék után
vad cimboráival csak ittfeledte
száz év előtt, hajdan, gyermekkorában?*

Jékely Zoltán